

VEIEN TIL EN NY KLIMAAVTALE

Diskusjonen om en ny internasjonal klimaavtale starter ikke når miljøvernministere og statsledere møtes til toppmøte i København. Gjennom to år har forhandlere fra hele verden møttes jevnlig for å løse uenigheter om viktige spørsmål.

FNs klimakonvensjon (UNFCCC) fra 1992 utgjør rammen for det internasjonale klimasamarbeidet. Kyoto-protokollen fra 1997 bygger videre på denne konvensjonen, og gir de fleste rike land en tallfestet forpliktelse til å redusere sine klimagassutslipp. Kyoto-protokollens første forpliktelsesperiode (2008-2012) gir imidlertid svært små utslippskutt. For å sørge for økt innsats i perioden etter 2012 satte toppmøtet på Bali i 2007 i gang en toårig forhandlingsprosess, som etter planen skal sluttføres i København.

I desember hvert år arrangerer FNs klimakonvensjon et toppmøte, en COP. Toppmøtet i København er det femtende i rekken. Men forhandlingene begynner lenge før miljøvernministere, presidenter og statsministere samles på de årlige toppmøtene. Mellom Bali og København har det vært arrangert åtte mindre forhandlingsmøter, i tillegg til ett toppmøte, COP 14 i Polen.

TO ARBEIDSGRUPPER, MANGE TEMA

Forhandlingene fram mot København er organisert i to arbeidsgrupper: Arbeidsgruppa for nye utslippsforpliktelser for Kyoto-landene (forkortes AWG-KP) skal forhandle fram nye forpliktelser for de rike landene som allerede har forpliktelser

Fakta

Forhandlingene fra Bali til København

- Desember 2007: COP 13 på Bali, Indonesia. Vedtar «Bali Action Plan», startskuddet for forhandlingene.
- Desember 2008: COP 14 i Poznan, Polen. Toppmøte midtveis i forhandlingene.
- 31. mars - 8. april 2009: Møte i Bonn, Tyskland. Første møte etter president-skiftet i USA.
- 1. - 12. juni 2009: Møte i Bonn. Første forslag til avtaletekst legges fram.
- 10. - 14. august 2009: Møte i Bonn. Uformelle diskusjoner om avtaleteksten.
- 28. sept. - 9. oktober 2009: Møte i Bangkok, Thailand. Stadig hardere fronter.
- 2. - 6. november 2009: Møte i Barcelona. Siste innspurt for København-møtet.
- 7. - 18. desember: COP 15 i København. Får vi en ny klimaavtale?

i Kyoto-protokollen. Den såkalte Arbeidsgruppa for langsiktig felles handling (forkortes AWG-LCA) skal forhandle om hvordan verdenssamfunnet som helhet kan øke sin innsats mot klimaendringene. Det er disse to arbeidsgruppene som møtes på de enkelte forhandlingsmøtene.

De viktigste spørsmålene som må avklares i København er definert i mandatet til de to arbeidsgruppene. Mandatet for AWG-KP er begrenset til å forhandle fram nye forpliktelser for perioden etter 2012 for landene som allerede har utslippsforpliktelser i Kyoto-protokollen. Dette gjelder alle rike land bortsett fra USA, som står utenfor Kyoto. Mandatet for AWG-LCA er mye bredere, og er inndelt i fire områder der innsatsen skal økes: Utslippsreduksjoner (både i industriland og utviklingsland), tilpasning til klimaendringer, finansiering av klimatiltak, og utvikling og spredning av klimateknologi.

Fakta

Viktige møter utenfor forhandlingene

Det er ikke bare de formelle møtene under FNs klimakonvensjon som vil få betydning for resultatet på COP 15 i København. De viktigste og vanskeligste temaene i forhandlingene diskuteres også på en rekke andre internasjonale møter:

- På G8-toppmøtet sommeren 2009 sluttet flere store og viktige land seg for første gang til målet om å stoppe temperaturstigningen under to grader
- FNs generalsekretær arrangerte et klimamøte for statsledere i New York i september, der blant andre USAs og Kinas presidenter lovet å jobbe for en avtale i København
- USAs president Barack Obama har avholdt en rekke møter mellom landene med størst utslipp i det såkalte "Major Economies Forum" (MEF)
- Danske myndigheter, som vil ha det formelle lederansvaret for COP 15, har avholdt flere dialogmøter mellom utvalgte land, og vil avholde flere forberedende møter på høyt politisk nivå

HVA SKAL VEDTAS I KØBENHAVN?

Da man startet forhandlingene fram mot København ble man ikke enige om hva man egentlig mener med "en ny klimaavtale": Er det endringer i den eksisterende Kyoto-protokollen eller i selve klimakonvensjonen? Kan det være en helt ny protokoll i tillegg til eller i stedet for Kyoto? Eller bare enkeltvedtak fra toppmøtet som utvider og bygger videre på det eksisterende avtaleverket?

Hva slags juridisk form resultatet av København-toppmøtet får, er avgjørende for hvor bindende den nye avtalen blir. En protokoll er mer juridisk bindende enn enkeltvedtak fra et toppmøte. USA og EU ønsker å erstatte Kyoto med en helt ny avtale, og USA vil at den nye avtalen skal være langt mindre bindende enn dagens Kyoto-protokoll. Utviklingslandene protesterer kraftig mot dette. De ønsker at man viderefører Kyoto og supplerer den med en ny avtale.

Uansett hva slags avtale som kommer ut av København-toppmøtet, er sjansen stor for at mange detaljer blir utsatt til senere møter. Etter at Kyoto-protokollen ble vedtatt i 1997, måtte man fortsette forhandlingene i fire år før hele regelverket var ferdig. Det samme vil sannsynligvis skje denne gangen. Hvis det viser seg svært vanskelig å komme til enighet i København, risikerer vi at hele forhandlingsprosessen blir utsatt i flere måneder - eller i verste fall år.

Faktaarket er utarbeidet av Bård Lahn, oktober 2009.
Utgitt av Norges Naturvernforbund, Grensen 9B, 0159 Oslo.
www.naturvernforbundet.no

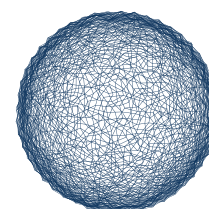

Hovedkilder til innholdet i dette faktaarket:
• FNs klimakonvensjon, Klimasekretariatet: <http://unfccc.int/>
• Danmarks offisielle nettside for COP 15, <http://en.cop15.dk/>

HVA MENER NATURVERNFORBUNDET?

- Klimatoppmøtet i København må sette klimaet først. Uansett hva slags form avtalen får, må den forplikte alle rike land både til kraftige kutt i egne utslipp, og til finansiering av klimatiltak i utviklingslandene
- Kyoto-protokollen bør videreføres, ettersom det er den beste måten å sikre bindende forpliktelser for de fleste industrilandene
- Det trengs en ny forpliktende avtale ved siden av Kyoto, som sørger for utslippsforpliktelser for USA og som sørger for finansiering av utslippskutt og klimatilpasning i fattige land
- Målene i en ny klimaavtale må gjennomgås og styrkes etter hvert som vi får ny kunnskap om klimasystemet og hvor mye utslippene må kuttes

Les mer om arbeidet for en ny internasjonal klimaavtale på www.cop15.no

COP15
COPENHAGEN
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2009

www.cop15.no